



Manner Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020



Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan on vastattava uusiin haasteisiin ruoan, luonnonvarojen ja alueiden käytön osalta

MAASEUDUN KEHITTÄMINEN

ÄLYKÄS kasvu:

Innovaatiot ja osaaminen, vihreä teknologia ja tutkimuksen käyttöönotto
Sosiaaliset innovaatiot

OSALLISTAVA kasvu:

Paikallinen kehittäminen sekä maaseututalouden monipuolistaminen
Vaihtoehdot maatalouden rakenneuudistuksen seurauksena

KESTÄVÄ kasvu:

Luonnonvarojen käytön tehostaminen ja julkishyödykkeet
Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, hiilen sitomisen lisääminen ja bioenergian kehittäminen
Kestävä maankäyttö ja luonnon monimuotoisuus



Kolme strategista painopistettä

Manner-Suomen maaseutuohjelmalla

Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.

Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.

Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa.



Maaseutuohjelman tavoitteet



1.

Osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät

2.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat

3.

Luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat

4.

Maaseudun yritystoiminta monipuolistuu työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat

5.

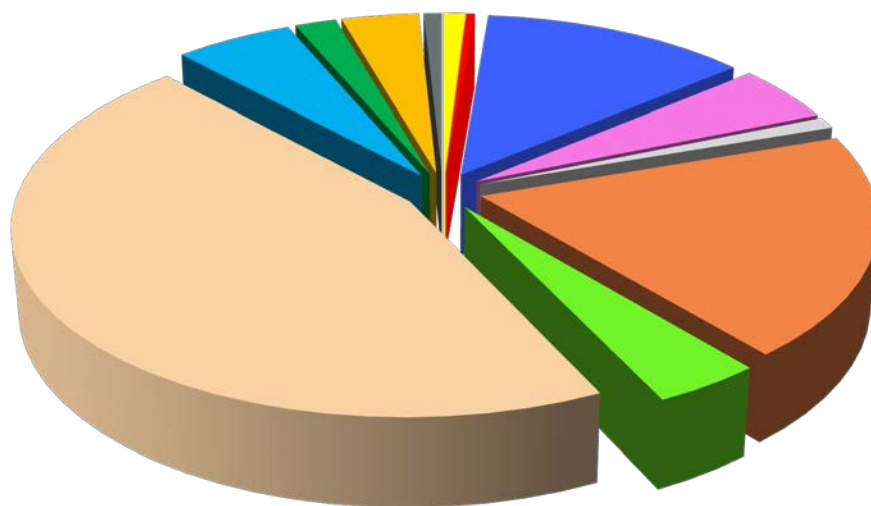
Maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu

6.

Maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään ja arvostuksiin tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia



Ohjelman varat toimenpiteittäin



- Koulutus ja tiedonvälitys
- Investoinnit fyysiseen omaisuuteen*
- Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen
- Luonnonmukainen tuotanto
- Eläinten hyvinvointi
- Leader
- Neuvonta
- Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen**
- Ympäristökorvaukset
- Luonnonhaittakorvaukset***
- Yhteistyö ja innovaatiot (sis. EIP)
- Tekninen apu

Julkinen rahoitus yhteensä 8 265 miljoonaa euroa

* Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 656 milj. euro

** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 67 milj. euroa

*** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 1 924 milj. euroa



Rahoitus Lapissa 34,4 milj.euroa (julkinen tuki, EU + valtio)

ko. summasta vähennetään valtakunnallisiin menevä osuus , reilut 850 000 euroa (33,5 meuroa)

Yritysrahoitus (investointituki, perustamisavustus)	35 %
Maaseudun kehittämishankkeet	65 %

Kuntarahan osuus ohjelman rahoituksesta 3 %

Kehittämiseen käytettävissä ELY:n kautta noin
3,1 meuroa/vuosi



Mikä pysyy ennallaan

- Pääsääntöisesti voidaan rahoittaa saman tyyppisiä hankkeita kuin nyt päättyvällä kaudella
- Päätökset tehdään edelleen Lapin ELY:ssä niin kuin tähänkin asti, myös Leadereiden kautta tulevat hankkeet



Uutta ELY:stä haettaville

- Hakuajat
 - Kehittämishankkeissa 2-3 kertaa vuodessa
 - Yhteensovitus muiden rahastojen kanssa
 - Yritystuet käsittelyyn 3 kk välein
- Valintakriteerit
- Yksinkertaistetut hakumenettelyt
 - Lump sum eli kertakorvaus
 - Laskennalliset kustannukset 15 % tai 24 % hyväksyttävistä palkkakuluista
- sähköinen asiointi Hyrrä-järjestelmän kautta!



Hakuajat ja valintakriteerit

- Kohdennetut haut, ilmoitetaan lehdissä ja hakuilmoitukset esillä ELY:n www-sivuilla
- Valintakriteerit näkyvissä haun yhteydessä ELY:n www-sivuilla
- **hankesuunnitelmien peilaus kriteereihin ja hakuilmoitukseen**
- Hakemukset vertaillaan, pisteytetään ja rahoitetaan paremmuusjärjestyksessä
- Hankesuunnitelmia ei lueta/kommentoida etukäteen; hankeneuvottelut käydään sen jälkeen, kun hankkeet on otettu käsittelyyn
- Rahoituksen edellytyksenä on, että hakemus on osallistunut hakumenettelyyn



Uutta



Koulutushankkeet

- ELY:n kautta rahoitusta vain yrityksille suunnattuun koulutukseen. Maaseudun asukkaiden koulutus Leaderin kautta.

Yhteistyö

- Aiempaa laajempi mahdollisuus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin, yritysytteistyöhön sekä kansainvälistymiseen.
- Uutta maa- ja metsätalouden innovaatioryhmät (EIP)

Kansainväliset hankkeet

- Vain toimenpiteessä Yhteistyö
- Tavoitteellista konkreettista toimintaa vähintään kahdessa maassa (Suomi + muu)
- EU-maat + Norja, Venäjä, Islanti ja Sveitsi



Valtakunnalliset hankkeet

- Ideahaku päättynyt tammikuun lopussa
- II vaihe: hankehaku valituille ideoille
- Valtakunnallinen valintaryhmä valitsee rahoitettavat hankkeet

Valtakunnalliset koordinaatiohankkeet

- Luonnontuoteala, energiatehokkuus, luomu, lähiruoka, maaseutumatkailu, maaseudun hoiva- ja hyvinvointipalvelut

EIP

- Toimenpiteessä Yhteistyö
- Vain alkutuotantoaloille mm. luonnontuoteala
- MMM käynnistää haun, valintaryhmä valitsee, ELY:jen lausunnot, Häme hallinnoi
- Valitaan koko ohjelmakauden aikana noin 10 ryhmää
- Yhteydet Euroopan EIP-verkostoihin





2. Lapin alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma 2014-2020



Perusjako ELY / Leader

ELY:

- rahoittaa pääsääntöisesti laajoja, useita kuntia tai koko maakuntaa kattavia kehittämishankkeita, ylimaakunnallisia hankkeita sekä hakujen mukaisia yleishyödyllisiä investointihankkeita.

Leader-ryhmät

- rahoittavat pääsääntöisesti paikallisia kehittämishankkeita sekä kooltaan rajattuja yleishyödyllisiä investointihankkeita. Lisäksi Leader-ryhmät voivat rahoittaa Leader-alueiden välisiä ja kansainvälisiä paikallista kehittämistä edistäviä hankkeita.



Kehittämisen painopisteet Lapissa

Maaseutuyrittäjyys

Maatalous
Porotalous
Metsäala ja uusiutuva energia
Elintarvikeala
Luonnontuoteala
Matkailu
Maaseudun palveluyrittäjyys
Yrittäjyyden tukeminen

Asuinmaaseutu

Maaseudun infrastruktuuri
Yhteisöllisyys
Julkiset palvelut
Maaseutu ympäristö



Hankemuodot:

Kehittämishanke, investointihanke tai näiden yhdistelmä

Toimenpiteet:

1	Koulutus ja tiedotus
1.1	Ammatillinen koulutus ja tietojen hankkiminen
1.2	Tiedotus ja esittely toiminta
7	Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen
7.1	Selvitykset ja suunnitelmat
7.2	Pieninfran luominen, parantaminen ja laajentaminen
7.3	Laajakaistainfrastruktuuri ja sähköiset palvelut
7.4	Maaseudun palvelut
7.5	Vapaa-aika ja matkailuinvestoinnit
7.6	Kulttuuri- ja luonnonperintö





16	Yhteistyö
16.1	Maaseudun innovaatioryhmien perustaminen ja toiminta (EIP)
16.2	Pilotointi ja uudet tuotteet, menetelmät maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa
16.3	Yhteistyö pienten toimijoiden välillä (yritykset)
16.4	Elintarvikkeiden lyhyet toimitusketjut
16.5	Yhteiset toimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi/sopeuttamiseksi (ympäristöhankkeet)
16.6	Yhteistyö elintarvikkeissa, energiatuotannossa ja biomassan tuottamiseksi
16.9	Maataloustoiminnan monipuolistaminen, yhteisön tukema maatalous sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevat koulutustoimet



Toimenpiteet:

tp 1 koulutus ja tiedotus:

Ammatillinen koulutus ja tietojen hankkiminen, tp 1.1

- Täydentää käytännön kokemusta ja oppivelvollisuuteen perustuvaa koulutusta, keskiasteen tutkintoa tai yliopisto- tai korkeakoulututkintoa
- Ei saa kuulua perus- tai jatkokoulutustutkintoon
- Huomioidaan valtiontukisäädökset
- **Voi sisältää vain kehittämistä**



tp 1 koulutus ja tiedotus:

Tiedonvälitys ja esittelytoimet (sis. demonstrointi) tp 1.2

- Esittelytoimessa hyväksytään kohtuulliset investointikustannukset
- Maaseutuasetuksen art. 45 koskee myös näitä investointeja

Tiedotus 1.2

- Uusista tuotanto-, markkinointi- tai palvelumenetelmistä
- Muista liiketoimintaa olennaisesti parantavista menetelmistä
- Energia-, ympäristö- ja maaseututietoudesta yrityksille tai alueen asukkaille, yhteisöille ja muille toimijoille
- Yleistä tiedotusta, johon kaikki voivat osallistua



tp 7 Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen



Selvitykset ja suunnitelmat tp 7.1

- maaseutualueiden kuntien ja kylien kehittämissuunnitelmat
- turvallisuussuunnitelmat, maisemasuunnitelmat,
- maankäyttösuunnitelmat
- Natura2000 –alueiden ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden suojele- ja hoitosuunnitelmat
- **voi sisältää vain kehittämistä**

Pieninfran luominen, parantaminen ja laajentaminen tp 7.2

- uusiutuvia energia
- energia
- vesihuolto
- lähiruokamarkkinat ja lyhyet jakeluketjut (myös yhteistyöt)
- Ei yksityisille tehtyjä toimia
- Kylien kehittäminen pääasiassa Leader-ryhmien kautta
- **voi sisältää vain investointeja**



tp 7 Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen



Laajakaistainfrasraktuuri ja sähköiset palvelut 7.3

- Tietoliikenneinfrastrukturi (ns. kyläverkko)
- Verkossa tarjottavia palveluiden suunnittelu, käyttöönotto ja hyödyntäminen
- **Voi sisältää yleishyödyllistä kehittämistä ja investointeja**

Maaseudun palvelut tp 7.4

- Palveluiden kehittäminen ja niihin liittyvä infrastrukturi
- Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, liikkuvat palvelut (ml. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut, yrityksille suunnatut palvelut)
- Asuinympäristön ekologisuus, turvallisuus,
- Kylien osallisuus, yhteisöllisyys, vaikuttamisen mahdollisuudet
- **Voi sisältää yleishyödyllistä kehittämistä ja investointeja**



tp 7 Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen



Vapaa-aika ja matkailuinvestoinnit 7.5

- Matkailu-, virkistys- ja vapaa-ajan palveluihin liittyvä infrastruktuuri
- **Voi sisältää vain yleishyödyllisiä investointeja**

Kulttuuri- ja luonnonperintö 7.6

- Kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttäminen ja ennallistaminen
- Rakennusten ja alueiden uudet käyttötarkoitukset,
- Rakennusperinnön säilyttäminen
- **Voi sisältää kehittämistä ja investointeja**



Yhteistyö (tp 16)

- Aitoa yhteistyötä, jossa vastuut määritelty
- Hankkeeseen osallistuu vähintään kaksi yhteisöä
- Perustuu toimintasuunnitelmaan, sitouttaminen tärkeää
- Elinkeinojen kehittämistä yhteistyön avulla !



tp 16 Yhteistyö



Maaseudun innovaatioryhmät (EIP) 16.1

Pilotointi ja uudet tuotteet, menetelmät maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa 16.2

- Tuki pilottihankkeisiin, uusien tuotteiden menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseen (toiminnan testausta)

Yhteistyö pienten toimijoiden välillä (yritykset) 16.3

- Yhteistyö työprosessien järjestämiseen, tilojen ja resurssien jakamiseen, maaseutumatkailuun liittyvien palvelujen kehittämiseen ja markkinoille saattamiseen

Elintarvikkeiden lyhyet toimitusketjut 16.4

- Yhteistyö lyhyiden toimitusketjujen järjestämiseen, paikallisten markkinoiden perustamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi näihin liittyvät menekinedistämistoimet



tp 16 Yhteistyö



Yhteiset toimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi/sopeutumiseksi (ympäristöhankkeet) 16.5

- Yhteistyön kautta uusia innovatiivisia menetelmiä ja tekniikoita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
- Myös hajautetun energian tuotannon, resurssitehokkuuden ja uusien toimintamallien kehittämiseen

Yhteistyö elintarvikkeissa, energiatuotannossa ja biomassan tuottamiseksi 16.6

- Glusterit elintarvikkeiden, energiantuotannon ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla

Maataloustoiminnan monipuolistaminen, yhteisön tukema maatalous sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevat koulutustoimet 16.9

- Maatalousyritysten toiminnan monipuolistaminen (erityisesti luonnon terveyttä edistävät ja hyvinvointia lisäävät hoito- ja elämyspalvelut)



Aikatauluja

- Komissio hyväksynyt ohjelman 18.12.2014
- Koordinaatiohankkeiden haku ehkä huhti-toukokuussa
- Hyrrä-järjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain
→huhti-toukokuu? Päätökset myöhään syksyllä ??
- Valtakunnallinen lanseerauskampanja alkaa keväällä
- ELY tulee järjestämään kevään aikana hankekoulutusta hakuja ajatellen



Lisätietoa

- www.maaseutu.fi
- Lapin ELY-keskuksen sivuilta
Lapin alueellinen maaseudun
kehittämissuunnitelma 2014-2020

